

Sv. Karol Boromej je nekoč igral z nekaterimi tovariši biljar. Med igro se sproži vprašanje: „Kaj bi storili, ko bi nam prišlo nenadno sporočilo, da bomo morali v eni uri stopiti pred sodni stol božji?“ Eden odgovori, da bi brž še opravil navadne molitve, ki jih še ni bil dokončal; drugi reče, da bi šel urno poiskat svojega izpovednika itd. Ko pride vrsta na svetnika, se nasmehlja in reče: „Jaz pa bi še dokončal pričeto igro; zakaj pričel sem jo s tem namenom, da bi bilo všeč Bogu, in menim, da v tem trenutku ne morem storiti ničesar, kar bi mu bilo prijetnejše.“ Kajne, srečen človek, ki se zna tako veseliti!

Zaprt.

Spisal Ivo Česnik.

Odhajali so po vrsti iz šolske sobe, veselih obrazov in zadovoljni, da je minil zapor in da zopet brez skrbi in svobodni poskačejo po domačih logih. Le dva sta ostala v šoli, Skočirjev Francek in Gorjančeva Minka. Prvi je sedel v prednji klopi, podpiral glavo z rokami in si brisal solze, ki so mu lile iz oči, Minka je pa stala za tablo in si zakrivala obraz s predpasnikom ter ihtela.

Gospod učitelj je vstal izza mize, kjer je popravljaj naloge, šel dvakrat po sobi in se ustavil pred Franckom.

„Skočir, le kmalu napiši računsko nalogo, pa te izpustim. Če te bo pa kaj motila Minka, mi takoj naznani!“

Učitelj je odkorakal iz sobe. Po hodniku so odmevale njegove stopinje.

Zunaj je sijal krasen dan. Solnce je razlivalo vso svojo čarobnost na naravo, ki je v zelenju in cvetju kipela mladosti. Lahen veter je pihljaj in majal košate veje divjega kostanja pred šolskimi okni. Po vrtu so prepevali ptiči. Na zelenem bezgu tam v zadnjem

kotu je drobila penica svojo popevčico in naznanjala ljudem veselo vest, da čuva in varuje štiri drobne otročičke. In ščinkovec se je mirno zibal na tanki veji rodovitne hruške in venomer čirikal. Nagajivi vrabci so letali okrog voglov in si poredno namigavali. Prijetno je dehtelo po cvetju in zelenju; še celo v šolsko sobo se je širil vonj skozi odprta okna.

Francek je zahrepenel po livadah in logih, ki se razprostirajo tam za domačo hišo. Tam je lepo, prijazno. Potok šumi med drevjem v ozki strugi in drevesa se pripogibajo pod mehкими dihi pihljajočega vetriča. Na vrtu cvetó najrazličnejše cvetke, v kotu kipé kvišku tri vitke hojke, v njih senci pa stoji klop. Tam posedeva ob vročih nedeljskih popoldnevih mamica in čita na glas zanimive povestice.

Ko je mislil Francek na vse to, mu je bilo neprijetno v srcu. Računsko nalogo naj spiše! A kako? Saj ne zna računati prav nič. Ves trud ljube mamice, da bi mu dopovedala, koliko je 2×3 , je bob ob steno. Če pa vpraša, koliko je 2×3 , odgovori gotovo: 5. Če ga vpraša, koliko je 3×2 , ji odgovori morda: 1. Tak je naš Francek. Ali Bog pomagaj, kaj hoče. Priden je in vse zna dobro, samo računati ne, Šest let je dopolnil jeseni, oče ga je poslal v šolo. Francek je ubogal, pridno se je učil, le računati ni znal in tudi danes ne zna.

Včeraj je dobil domačo nalogo, naj jo spiše na tablico. Francek je prišel popoldne s prazno tablico v šolo, niti črtice ni bilo na nji. In tako je prišlo še mnogo drugih: Nandetov Tonče, Smukov Janezek, Ambrožičev Tinček, Kobetov Peterček, Hudomušnikova Francka, Strahova Metka in Kržišnikova Pepica. Zaprti so bili po poduku, da dovrše v šoli svoje naloge. Med njimi je bila tudi Gorjančeva Minka, pa ne radi naloge, saj je bila Minka med najpridnejšimi učenkami. Preveč je govorila med podukom; bila je klepetava, zato jo je pridržal gospod učitelj v šoli.

Jetniki so brzo dogotavljali zamujeno delo, le Francek ni napisal ničesar, ker je vedel, da naredi vse napačno. Gospod učitelj pride, ga pocukne za uho in mu zbriše ali prečrta, kar je napisal. Naprosil

je skrivaj Nandetovega Tončka, naj mu pomaga. Uslišal mu je prošnjo, in zamenjala sta tablici. A Tonček ga je prevaral. Napisal mu je skoro vse račune napačno. Gospod učitelj je pogledal, ga pocuknil za uho in mu prečrtal nalogo. Drugi so bili dokončali in so odhajali, ostal je la on sam z Gorjančevo Minko.

Ko je nato mislil, mu je postalo mrzlo pri srcu.

„Naloge ne dovršim do sodnjega dne, saj nič ne znam.“

Vedno je bila še tablica čisto nepopolisana.

Tedaj se je zamislil na svoj dom. Danes mamica peče kruh in njemu naredi vselej lep hlebček. Kar zaskelilo je Francka v grlu, lakota se mu je vzbudila. „In kaj si misli mamica, kod hodimo? Bog ve, kaj je naredil, da je zaprt. Pravzaprav pa vse skupaj ni vredno besede.“

Tako je premišljal Francek, in bilo mu je težko, vedno težje.

„Domov moram. Toda kako, saj naloge ne dovršim do sodnjega dne, čeprav tu čepim 1. o. č. in dan.“

Spomnil se je tedaj učiteljevih besed: „Če te bo kaj motila Minka, mi takoj naznani! Prost boš, kakor hitro izvem, da je govorila s teboj besedico.“

Tam zunaj so lajali psi, veter je pihal in majal zelene veje košatih dreves. Čebele so letale po cvetju in iskale strdi. V vsej naravi je bilo veselje. Med gorami se je razlegalo petje. Morda je prepeval pastir na paši, morda je izlival trudni potnik hrepenenje po domu v tužno popevko. Preko jasnega neba sta plula dva oblaka kot dve beli barčici po brezbrežnem oceanu.

„Domov, domov!“ je donelo v Franckovi duši.

Minka je še vedno nalahno ihtela za tablo in si brisala solzne oči s pisanim predpasnikom.

Francek si je mislil:

„Sam s seboj začnem govoriti, pa gotovo ne obdrži jezička za zobmi. Domov pojdem, in to je glavna stvar. Naloge itak ne dokončam pravilno do sodnjega dne.“

Ta sklep mu je dozorel v duši. Zagledal se je v cesarja na steni in začel napol glasno sam s seboj:

„Zaprto sem, a pravzaprav nisem kriv, če ne znam računati. In mama si misli, kdo ve kaj sem storil, da me ni.“

„In moja si tudi misli, da sem nagajala, da nisem znala, pa sem zaprta. Povedali so ji morda, kako sem govorila med poukom“, je bleknila Minka.

Zajokala je še bolj.

Na hodniku so še vedno odmevali koraki.

„Gospod učitelj je še zunaj, pokličem ga!“

Hitel je k vratom, nastavil usta na ključavnico in zaklical:

„Gospod učitelj, govorila je.“

Prišel je gospod učitelj in je izpustil Francka domov. Minka je pa še bolj zaihtela.

Ko je stopil Francek pod milo nebo, se je razveselil, toda le za kratek čas. Zapeklo ga je nekaj v srcu.

„Nisem prav ravnal. Rajši bi jo bil naprosil, naj mi pomaga napisati nalogo. In rešena bi bila oba. Tako bo pa še po nedolžnem zaprta.“

Tisti dan ni bil Francek več vesel, dasi ga je čakal doma hlebček in je plulo veselje po naravi, med hribi in dolinami. Za gorami so se kopičili temni oblaki, in neprijeten piš je zavel med lesovi. Prepodil mu je vse lepe misli in vse nedolžno veselje. V srcu ga je le nekaj peklo, in v duši ga je nekaj sklelo...

Francek je bil žalosten. Sklenil je, da bo Minko prosil odpuščanja.

Drugi dan je to tudi storil. Računstvo gre pa po starem. — —

Zvezde in sreča.

V jasni, daljni tam višavi
Zvezde se utrinjajo,
Na ukaz moči nebeške
Pridejo — izginjajo.

Pravtakó je z našo srečo:
Zemeljska je, bežna stvar,
Vedno menja se, kot višji
Ukazuje ji Vladar.

Stepin.

